

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/197298,82-rocznica-przekształcenia-Związku-Walki-Zbrojnej-w-Armie-Krajowa-Katowice-13-l.html>
21.05.2024, 11:02

82. rocznica przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową - Katowice, 13 lutego 2024

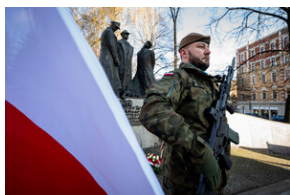
82. rocznica przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową - Katowice, 13 lutego 2024. Fot.: IPN K. Łojko

Służba Zwycięstwu Polski powstała 27 września 1939 r. Była pierwszą ogólnopolską organizacją konspiracyjną podporządkowaną Rządowi RP po wybuchu II wojny światowej. Po jej rozwiązaniu 13 listopada 1939 r. powstał Związek Walki Zbrojnej. 14 lutego 1942 r. Naczelnny Wódz gen. broni Władysław Sikorski, w rozkazie do gen. bryg. Stefana Roweckiego zniósł nazwę ZWZ (Związek Walki Zbrojnej) ustalając, że: „wszyscy żołnierze w czynnej służbie wojskowej w Kraju stanowią »Armię Krajową« podległą Panu Generałowi, jako jej dowódcy”.

13 lutego 2024 r. w Katowicach uczczono 82. rocznicę przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową. Wydarzenie z udziałem rodzin Bohaterów, przedstawicieli władz wojewódzkich, samorządowych i kombatanckich rozpoczęły się od mszy św. w intencji ojczyzny, która została odprawiona w kościele pw. św. Kazimierza Królewicza w

Katowicach. Po mszy nastąpiło złożenie kwiatów przy pomniku „Ofiar Katynia”.

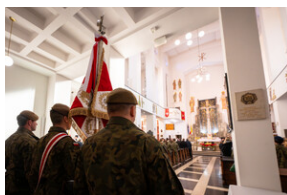
W uroczystościach wziął udział dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach.

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

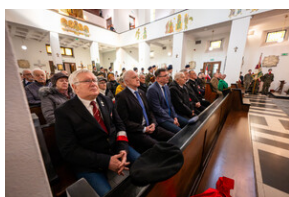
82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

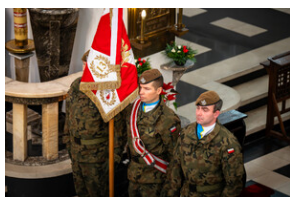
82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej

w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

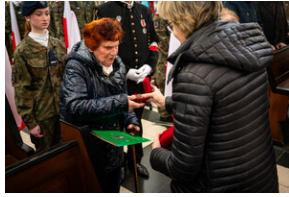
82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

Druga część uroczystości miała miejsce na cmentarzu komunalnym w Katowicach przy ul. Murckowskiej (sektor 37, rząd 8). Mogiła Mieczysława Piszczka została oznaczona plakietą „grób weterana walk o wolność i niepodległość Polski” przez dr Andrzeja Sznajdera, dyrektora Oddziału Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach, który to złożył również trzy symboliczne róże reprezentujące wartości „Bóg, Honor, Ojczyzna” na grobach pozostałych Bohaterów Armii Krajowej, którzy tam spoczywają.

Mieczysław Piszczek urodził się 1 grudnia 1924 r. w Łazach. Był synem Błażeja i Katarzyny z d. Dziedzic. W czasie II wojny światowej należał do Związku Walki Zbrojnej, a następnie do Armii Krajowej. Posługiwał się wówczas pseudonimem „Oset”. W lipcu 1943 r. w związku z działaniami podejmowanymi przez Armię Krajową, przyczynił się do zniszczenia dokumentów w Jodłówce oraz w Bochni. Uniemożliwiło to Niemcom wywiezienie ok. 50 osób do pracy przymusowej. W 1945 r. wstąpił do Wojska Polskiego. Należał do Związku Bojowników o Wolność i Demokrację (nr legit. 072864). Został odznaczony Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Partyzanckim (1966 r.), Złotym Krzyżem Zasługi (1968 r.) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1975 r.). Zmarł 22 stycznia 2023 r. Jego grób znajduje się na cmentarzu komunalnym w Katowicach przy ul. Murckowskiej (sektor 37, rząd 8, nr grobu 8).

oprac. Danuta Mikoda/OBUWiM IPN Katowice

Uroczystości zostały zorganizowane przez: Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, Parafia Garnizonowa pw. św. Kazimierza Królewicza w Katowicach, Oddział Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Katowicach, Stowarzyszenie Ofiar Wojny, Stowarzyszenie Krzewienia Etosu Armii Krajowej oraz Związek Sybiraków Oddział w Katowicach.

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową –
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową -
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową -
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową -
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową -
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

82. rocznica
przekształcenia
Związku Walki Zbrojnej
w Armię Krajową -
Katowice, 13 lutego
2024. Fot.: IPN K. Łojko

Muzeum Powstania
Warszawskiego -
Danuta Olbrych

UdSKIOR - Alicja
Zatońska

UdSKIOR - Andrzej
Odorkiewicz

UdSKIOR - Bogumiła
Sobańska

UdSKIOR - Czesław
Gianowski

UdSKIOr - Jan
Kozyra

UdSKIOR - Jerzy
Winczakiewicz

UdSKIOR - Julian Kilar

UdSKIOR - Kazimierz
Rosó

UdSKIOR - Kazimierz
Zieliński

UdSKIOR - Marek
Berezowski

UdSKIOR - Marian
Piotrowicz

UdSKIOR - Marianna
Reczko

UdSKIOR - Michał
Schmidt

UdSKIOR - Mieczysław
Piszczek

UdSKIOr - Miron
Świerczewski

UdSKIOR - Regina
Zalewska

UdSKIOR - Władysław
Kuc

UdSKIOR - Władysław
Pałka

UdSKIOR - Władysław
Turek

ppłk Henryk Czerwiński.
Fot. IPN

14 lutego 1942 r. Naczelnny Wódz gen. Władysław Sikorski przekształcił Związek Walki Zbrojnej w Armię Krajową. Jej pierwszym dowódcą został Komendant Główny ZWZ, gen. Stefan Rowecki „Grot”. W ten sposób podniesiono rangę sił zbrojnych w okupowanym Kraju, stawiając symboliczny znak równości pomiędzy nimi a regularnymi oddziałami Wojska Polskiego walczącymi u boku sojuszników. W czasie II wojny światowej Armia Krajowa była największą podziemną armią w Europie. W 1944 r. jej liczebność osiągnęła ponad 350 tys. zaprzysiężonych żołnierzy, w tym około 10 tys. oficerów. Oprócz walki zbrojnej, Armia Krajowa prowadziła działalność wywiadowczą i kontrwywiadowczą, a także zajmowała się produkcją broni i amunicji, wytwarzaniem fałszywych dokumentów na potrzeby konspiracji oraz kolportażem podziemnej prasy. Wraz z budową podziemnych struktur trwała zapoczątkowana jeszcze przez ZWZ akcja scaleniowa, której celem było skupienie powstających oddolnie organizacji konspiracyjnych pod jednym dowództwem. W ten sposób większość sił wojskowych związanych z różnymi opcjami politycznymi, które uznawały zwierzchnictwo Rządu RP na Uchodźstwie, znalazła się w szeregach jednej, silnej i prężnie działającej organizacji. Strategicznym celem Armii Krajowej było przygotowanie zbrojnego powstania, które miało rozpocząć się w momencie umożliwiającym odbudowę struktur niepodległej Polski. Zgodnie z tym planem, w obliczu rozwijającej się ofensywy sowieckiej, w 1944 r. przystąpiono do realizacji akcji „Burza”, której kulminacyjnym

momentem było Powstanie Warszawskie. Wówczas na czele Armii Krajowej stał już gen. Tadeusz Komorowski „Bór” (jego poprzednik, gen. Rowecki, został aresztowany w 1943 r. i zamordowany przez Niemców po wybuchu Powstania Warszawskiego). Armia Krajowa została rozwiązana 19 stycznia 1945 r. przez gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka” (został mianowany dowódcą AK przez ówczesnego Naczelnego Wodza gen. „Bór” Komorowskiego, który trafił do niemieckiej niewoli). Do rozwiązania Armii Krajowej doszło w sytuacji, gdy na ziemiach polskich niemieckiego okupanta zastępował okupant sowiecki, który przy bierności zachodnich sojuszników siłą instalował powolną Moskwie "władzę ludową", niwecząc plany odbudowy niepodległej Polski. W ostatnim rozkazie gen. Okulicki polecił żołnierzom Armii Krajowej prowadzenie dalszej działalności „w duchu odzyskania pełnej niepodległości państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą”. W marcu 1945 r., ostatni dowódca Armii Krajowej został podstępem uprowadzony do Moskwy, a następnie - wraz z innymi przywódcami Polski Podziemnej - skazany w „procesie szesnastu”.